

Vragen en antwoorden WEBINAR standaardprocedure (beperkt) bodemsaneringsproject – 28 oktober 2021

////////////////////////////////////
Auteur: Nick Bruneel / Lieve Crauwels

Versie: 1
////////////////////////////////////

1 Hoofdlijnen

Geen vragen

2 Verdieping – Wijzigingen standaardprocedure (beperkt) bodemsaneringsproject

1 DUS OOK GEEN BACK-UP EN KOST IN GEVAL VAN OVERDRACHT? MOET HET DAN NIET IN DE FINANCIËLE BORG?

Antwoord:

Dit is niet meer nodig. Er moet een haalbare bodemsaneringsvariant voorgesteld worden waarbij 10% extra onvoorziene kosten meegerekend moeten worden.

2 IS ER NOG STEEDS EEN EENMALIGE VERLENGING VAN EEN BBSP MOGELIJK?

Antwoord:

Dit is nog steeds mogelijk (is vermeld in de wetgeving zelf).

3 IK BEGREEP NIET GOED OF DE EBSD IETS MOET DOEN MBT DIE NAAMGEVING IN DE TXT. ER WAS TOELICHTING OVER DE NAAMGEVING VAN DE BIJLAGEN.

Antwoord:

Lieve geeft nog eens toelichting hierbij.

- 4 IS HET ECHT VERPLICHT STEEDS 3 VARIANTEN TE BESCHOUWEN? SOMS ZIJN ER SLECHTS 2 RELEVANT?
VERPLICHT OM EEN 3E TE 'VERZINNEN' HOEWEL NIET NUTTIG?

Antwoord:

Het uitwerken van drie bodemsaneringsvarianten is altijd verplicht. Dit is een bindende voorwaarde in de standaardprocedure. Het is de bedoeling dat de bodemsaneringsdeskundige in dergelijke gevallen inspanningen doet een tussenliggende variant mee te beschouwen (bijvoorbeeld: terugsaneerwaarden tussen de bodemsaneringsnorm en de risicogebaseerde terugsaneerwaarde).

- 5 ALS ER OP EEN TERREIN MOMENTEEL ENKEL BEHEERSMAATREGELEN ZIJN, DIENT IKV OVERDRACHT - FZ
DAN ENKEL DE KOST VAN BEHEERSMAATREGELEN/MONITORING OPGENOMEN EN NIET DE TOTALE
KOST VAN DE GEHELE EFFECTIEVE SANERING?

Antwoord:

Als financiële zekerheid bij een overdracht moet je steeds werken met de totale kostprijs voor de volledige sanering zoals geraamd in het bodemsaneringsproject. Dus enkel de kost van de beheersing/monitoring is niet voldoende (beheersmaatregelen uitgevoerd via een gefaseerd bodemsaneringsproject).

- 6 INDIEN DE VARIANT BESTAAT UIT EEN ÉÉNVOUDDIGE ONTGRAVING MET BEMALING (DUURTIJD BV 4
WEKEN) MET BEMALINGSDEBIET > 200M³/DAG MET LOZING IN OPPERVLAKTEWATER, DIENT BIJGEVOLG
ALTIJD EEN GEWOON BSP TE WORDEN OPGEMAAKT? DIT KAN DUS NIET MEER IN EEN BEPERKT BSP?
AANVULLEND HIEROP: BIJ EEN BEPERKT BODEMSANERINGSPROJECT WORDT MIJNS INZIENS GEBRUIK
GEMAAKT VAN DE PROCEDURE VOOR EEN MELDING. BIJ EEN MELDING DIENT ALS LOZINGSNORM
VOLDAAN TE WORDEN AAN HET INDELINGSCRITERIUM. DE BATNEEC LOZINGSNORMEN DIE IN DE
STANDAARDPROCEDURE STAAN OMSCHREVEN ZIJN VAAK HOGER DAN HET INDELINGSCRITERIUM. ALS
DEZE LOZINGSNORMEN WORDEN VOORGESTELD, KAN DUS GEEN GEBRUIK GEMAAKT WORDEN VAN
EEN BEPERKT BSP, MAAR VERVAL JE AL SNEL IN EEN VERGUNNINGSPROCEDURE, DUS
BODEMSANERINGSPROJECT. OOK STOFFEN DIE VAN NATURE VAKER VOORKOMEN (VB. ARSEEN) OF DIE
REGIONAAL VAKER VERHOOGD ZIJN (VB. NIKKEL) KUNNEN HIER EEN IMPACT HEBBEN. DOOR DEZE
CONCENTRATIES KAN VOLGENS MIJ VAAK NIET GEWERKT WORDEN ONDER EEN BEPERKT
BODEMSANERINGSPROJECT. KLOPT DIT?

Antwoord:

Bij het al of niet mogen indienen van een beperkt BSP gaat het (naast het criterium van 180 dagen) over de beperkte impact van de BSW op mens en milieu. Dergelijke grote onttrekking wordt niet (langer) beschouwd als een beperkte impact op de omgeving.

Je moet dit los zien van de kwalificatie als al of niet meldings- of vergunningsplichtige activiteit, want dit is dus op zich niet het criterium waarop er een onderscheid gemaakt wordt rond al of niet beperkt BSP. Hier is de achterliggende reden dat Aquafin om advies gevraagd moet worden bij lozingsdebiet >200 m³/dag op riolering aangesloten op een openbare RWZI. Hetzelfde geldt ook voor een lozingsdebiet > 2,5% van de capaciteit van de biologische straat van de RWZI. Aquafin wordt in deze situatie bij een gewoon BSP via onze adviesvraag aan VMM naar haar advies gevraagd. Dit kan het opstellen van een (met Aquafin te sluiten) saneringscontract incl. extra kosten met zich meebrengen. De OVAM moet deze bijzondere voorwaarde opnemen in de conformverklaring van het BSP.

Als er op voorhand afspraken met Aquafin gemaakt worden, voeg deze toelating of dan toe en dan kan een beperkt BSP wel.

Het klopt dat het (na zuivering) lozen bij lagere debieten (tot en met 5m³/h) van concentraties (van gevaarlijke stoffen) beneden het indelingscriterium onder Vlareme klasse 3 valt (rubriek 3.6.3.1.a)). Echter, een Vlareme klasse 2 lozing kan wel degelijk via een beperkt BSP vergund worden.

Voor alle parameters die tijdens een grondwateronttrekking na zuivering geloosd worden, moet de deskundige bekijken of dit al of niet een beperkte impact heeft op het milieu. Dus niet enkel de te saneren parameters moeten bekeken worden, ook bijv. niet te saneren parameters die in hoge concentraties aanwezig zijn. Desnoods worden er bijzondere lozingsnormen via het (beperkte) BSP voor aangevraagd. Ook hier geldt dat lozing op zich boven het indelingscriterium niet bepalend is voor het kunnen indienen van een beperkt BSP.

7 WAAROM KAN ER IN HET KADER VAN EENVOUDIGE TOETSING NIET MEER TOT RISICOGEBASEERDE TERUGSANEERWAARDE GESANEERD WORDEN BIJ HISTORISCHE BODEMVERONTREINIGING?

Antwoord:

Met deze nieuwe standaardprocedure is er in overleg en beleidsmatig gekozen om een eenvoudige toetsing ook in een 'gewoon' BSP toe te laten. Wel werden daar voorwaarden aan gekoppeld rond de saneringsdoelstelling/terugsaneerwaarde.

Voor een historische bodemverontreiniging kan een eenvoudige toetsing dus als er tot de BSN gesaneerd kan worden. Als dit niet kan, moeten er verschillende varianten beschouwd worden, inclusief een of meerdere varianten die het risico meer wegnemen dan saneren tot het niveau van de risicogrenswaarde (RGW).

Met andere woorden: er kan voor een historische bodemverontreiniging wel nog tot een risicogebaseerde terugsaneerwaarde gesaneerd worden, maar die variant moet ten opzichte van 2 andere varianten afgetoetst worden via een gewoon BSP (met ook minstens een variant die verder gaat dan de RGW, een variant dus die het risico verder laat dalen (bvb. Als terugsaneerwaarde een concentratie waarbij in S-Risk de RI = 0.9 of 0.8).

3 Verdieping – meldings- en vergunningsplichtige inrichtingen en activiteiten

8 VOOR DE PROJECT-M.E.R.-SCREENINGSNOTA. KAN HIER GEBRUIK GEMAAKT WORDEN VAN HET OUDE FORMULIER, WANT VOLGENS MIJ WORDT HIER GEEN GEBRUIK MEER VAN GEMAAKT?

Antwoord:

Vroeger was er een formulier, nu moet men dit in het omgevingsloket rechtstreeks invullen, dus is er geen formulier meer beschikbaar. Maar het oude kan nog gebruikt worden. In het kader van een BSP is de PrMS vormvrij.

9 BIJ EEN ÉÉNMALIGE VERLENING IN KADER VAN EEN BEPERKT BSP IS EEN CONTAINER NIET GEDEKT GEDURENDE DE VERLENGING?

Antwoord:

Inderdaad... (dus termijn goed te bekijken en motiveren, er rekening mee houden).

4 Verdieping – Herziening MCA

10 IN HOEVERRE IS BIJ DE ONTWIKKELING VAN DEZE TOOL REKENING GEHOUDEN MET DE (VOOR DE SANERINGSPLICHTIGE)CRUCIALE FACTOR VAN EEN SANERING, DE KOSTPRIJS...WE KUNNEN HEEL MOOIE EN WAARDEVOLLE IDEEËN EN TECHNIEKEN PROMOTEN EN THEORETISCH GAAN AANBEVELEN ALS BESTE MCA TECHNIEK, MAAR VOOR DE EXPLOITANT/SANERINGSPLICHTIGE BLIJFT WEL DE EINDKOST IN VEEL GEVALLEN ZIJN ENIGE BEZORGDHEID. REEDS IN DE ACTUELE VORM IS DAT IN HEEL VEEL GEVALLEN EEN PROBLEEM. VREZEN WE NIET DAT DE IJDELE DOELSTELLINGEN (DIE IK OP ZICH NIET AFWIJS) VERWATEREN IN PRAKTIJK EN ER EEN TEGENGESTELD EFFECT ZAL ONTSTAAN EN NOG MEER SANERINGEN WORDEN UITGESTELD, NIET UITGEVOERD OF (NOG ERGER) IN EEN GRIJZE ZONE ZULLEN GEBEUREN BUITEN DE BSD/OVAM OM (GEVOLG, JURIDISCHE DISPUTEN, CLAIMS ETC).

Antwoord

Het is niet altijd zo dat dit altijd tot duurdere saneringen zal leiden, of tot de selectie van een variant die duurder is. Uit de voorbeelden die doorgerekend werden blijkt dit ook.

Door gebruik te maken van de categorieën wordt er nog steeds voldoende rekening gehouden met (categorie 2) de kostprijs:

MCA is uiteraard altijd al een MULTI criteria ... geweest.

- 11 VRAAGJE IN GEVAL VAN HERONTWIKKELING: ER WORDT REKENING GEHOUDEN MET GRONDBALANS EN BIODIVERSITEIT EN DUS GA JE DE AFWERKING MEENEMEN IN DE MCA. WAT BETEKENT DAT VOOR SITUATIES WAARBIJ RELIËFWIJZIGING VOORZIEN (GRONDVERZET). MAAKT DAT DAN DEEL UIT VAN DIE EVALUATIE GRONDBALANS?

Antwoord:

Neen, enkel specifiek in kader van de gesaneerde zone.

Deel 2: Ecosysteemdiensten

- 12 MOETEN DE MILDERENDE MAATREGELN (BV COMPOST) OOK IN DE KOSTPRIJS WORDEN VOORZIEN?

Antwoord:

Als je in het BSP opneemt dat je compost gaat gebruiken als milderende maatregel, maakt dit deel uit van je saneringsvariant en moet dit ook in de kostprijs worden opgenomen.

- 13 ZIJN ER OOK VOORBEELDEN DOORGEREKEND VOOR MEER REALISTISCHE SITUATIES (+/-90% VAN DE REALISTISCHE BSPS)?

Antwoord:

Alle voorbeelden komen uit recent conformverklarde BSP's. Naast de uitgewerkte voorbeelden in de code van goede praktijk werden een groot aantal recent conformverklarde BSP's opnieuw doorgerekend volgens de nieuwe MCA.

- 14 IK KAN HET NOG NIET GOED INSCHATTEN MAAR DE SCORE WERD SOMS OM DEZELFDE REDEN OPGETROKKEN (LEEFLAAG). IK NEEM AAN DAT DAAR REKENING MEE GEHOUDEN WERD DAT DIT DE SCORE NIET ONTERECHT OPTREKT?

Antwoord:

De score wordt toegekend per ecosysteemdienst. Indien een ingreep een positief of negatief effect heeft op meerdere ecosysteemdiensten mag de score voor elk van deze ecosysteemdiensten inderdaad worden aangepast.

- 15 HEEL VAAK IS ER TIJDENS OPMAAK BSP NOG GEEN OF VOLDOENDE ZICHT OP AFWERKING VAN HET TERREIN NA BODEMSANERING (BVB. IN GEVAL VAN HERONTWIKKELING). IN DAT GEVAL IS HET NIET EVIDENT OM DE ESD TE EVALUEREN OF MILDERENDE MAATREGELN TE DEFINIËREN... IN HOEVERRE MOETEN WE DE TOEKOMST (PROBEREN) VOORSPELLEN?

Antwoord:

De bodemsaneringsdeskundige moet dit zo goed als mogelijk proberen inschatten op basis van de beschikbare informatie.

Dit is ook het geval voor andere aspecten van het BSP, bijvoorbeeld bij de kostprijsraming voor herstel van het terrein, bepalen risicogebaseerde teruganeerwaarden (al dan niet verhard, gebruik na sanering spelen ook hier een rol),...

Dit biedt ook een mogelijkheid om met de opdrachtgever in gesprek te gaan hierover en samen na te denken over de meest geschikte uiteindelijke afwerking van het terrein.

16 ALS IK HET GOED HEB WORDEN EERST DE VARIANTEN BEREKEND, EN PAS ERNA WORDEN MILDRENDENDE MAATREGELLEN VOORGESTELD: DE HOGERE SCORE HIERVAN WORDT NIET MEE GETELD IN DE AFWEGING?

REDEN VAN DE VRAAG: IK VIND HET NAMELIJK WAT DUBBEL DAT 'KWALITEITSGROND AANVULLEN' NU DE SANERINGSTECHNIEK ZOU BEPALEN, MISSCHIEN MOET DAT STANDAARD ZO.

Antwoord:

Idealiter wordt reeds bij het opstellen van de 3 varianten rekening gehouden met de milderende maatregelen. Dat is inderdaad de meest correcte vergelijking en de bodemsaneringsdeskundige is vrij om dit zo te doen.

Het is echter enkel verplicht om te motiveren waarom je bepaalde milderen maatregelen wel of niet neemt als je een variant selecteert met een lage score. Op deze manier moet de bodemsaneringsdeskundige nadenken over het milderen van de effecten als er een variant met negatief effect op de ESD wordt gekozen. Deze stap is deels ook bedoeld als bewustmaking.

Als je de hogere score voor ESD (inclusief milderende maatregelen) gaat meetellen in de afweging zal dit geen effect hebben op het besluit van de MCA. De variant was reeds met de lage ESD score geselecteerd als te verkiezen variant. De milderen maatregelen zullen de totaalscore dus enkel verhogen en dezelfde variant zal behouden blijven. In de uitwerking van de geselecteerde variant neem je dan wel de uitwerking van de milderende maatregelen duidelijk mee op.

17 DE ESD EN SAMENHANGENDE EVALUATIE VERGT MIJNS INZIENS TOCH EEN ZEKERE SPECIFIEKE EXPERTISE OM ALLE INVLOEDHEBBENDE ASPECTEN TEN VOLLE TE KUNNEN INSCHATTEN (ACHTERLIGGEND AD SAMENVATTENDE TABEL), IS HIER NAAR ANALOGIE MET GW-MODELLEREN IKV OVAM-DOSSIERS OOK HET AANTONEN VAN EEN ZEKERE EXPERTISE NOODZAKELIJK?

Antwoord:

Het is inderdaad een zeer breed onderwerp. Om dit toch toegankelijk te houden werd de tabel met basisscores opgesteld. In code van goede praktijk wordt in detail uitgelegd omwille van welke overwegingen een score in de tabel werd opgenomen.

Bodemsaneringsdeskundigen hebben bijgevolg de mogelijkheid om de tabel te volgen. Indien zij de score specifiek op hun terrein wensen bij te stellen kunnen zij meer in detail gaan kijken of de aannames voor de basisscores voor dit hun specifieke site van toepassing zijn of dat de score moet worden bijgesteld.

- 18 ALS JE MILDRENDENDE MAATREGELDEN VOORSTELT, ZIJN DIE DAN EEN VERPLICHTING?
WAT ALS DEZE MILDRENDENDE MAATREGELDEN DAN TOCH NIET WORDEN TOEGEPAST EN ER EEN ANDERE
VARIANT DOOR WERD GEKOZEN?

Antwoord:

Als je milderende maatregelen opneemt, schrijf je deze uit bij de uitwerking van de gekozen saneringsvariant. Dan is het zoals bij alle andere aspecten van het BSP de bedoeling dat de sanering effectief conform het BSP en de bijhorende conformverklaring (= vergunning) wordt uitgevoerd. Dit kan mee opgenomen worden in de bestekken.

- 19 HOE ZEKER BEN JE DAT DE MILDRENDENDE MAATREGELINGEN OOK BIJ DE UITVOERING GENOMEN
WORDEN? JE HEBT ALS EBSD WEINIG CONTROLE OVER DE AANNEMER DIE DE KLANT SELECTEERT, DAT
IS MEESTAL OP PRIJS?
ZIJN DE MILDRENDENDE MAATREGELDEN BINDEND VOOR DE AANNEMER? STEL DAT DE BOUWHEER PLOTS
ER VAN WIL VAN AFZIEN?

Antwoord:

Zie hierboven.

- 20 LEVERDE HET DOORREKENEN VAN BESTAANDE CASES VAAK TOT ANDERE UITKOMST VAN DE MCA?

Antwoord:

In de meerderheid van de cases bleef de uitkomst van de MCA dezelfde. Wel diende bij een aantal cases gemotiveerd te worden welke milderende maatregelen mogelijk waren omwille van een te lage ESD score. Vaak waren enkele eenvoudige ingrepen mogelijk, zodat de impact op de ESD kon beperkt worden zonder dat een andere uitkomst van de MCA noodzakelijk was.

- 21 GEBEURT DE EVALUATIE VAN DE IMPACT OP ESD LOUTER OP VLAK VAN DE TECHNIEKEN? DUS DE
HAALBAARHEID VAN DE VARIANT WORDT NIET MEE IN REKENING GEBRACHT? BIJVOORBEELD 2E
VOORBEELD SCENARIO - VARIANT MONITORING SCOORT HOOG, MAAR ZAL VERMOEDELIJK NIET
VOLSTAAN OP COMPLEXE DNAPL TE SANEREN. ALS DEZE VARIANT GEEN VERBETERING IN DE BODEM
REALISEERT, HEEFT DIT OOK GEEN POSITIEVE IMPACT OP DE ESD. THERMISCH SCOORDE ZEER LAAG,
MAAR IS WELlicht WEL IN STAAT OM OP KORTERE TERMIJN DE BODEM TER HERSTELLEN.

Antwoord:

De haalbaarheid van de technieken wordt in principe geëvalueerd door de bodemsaneringsdeskundige bij selectie van de varianten. Dit is de stap voorafgaand aan de MCA. In principe kunnen onhaalbare technieken niet worden meegenomen in de MCA. De variant monitoring scoort inderdaad relatief hoog op het criterium ESD, maar zal laag scoren op vele andere criteria: behalen decretale doelstelling, vuilvrachtverwijdering, restverontreiniging,... Een hoge score op criterium ESD wil niet noodzakelijk zeggen dat deze variant geselecteerd wordt.

22 HOE ZIJN STANDAARDSCORES TOT STAND GEKOMEN?

Antwoord:

Zie code van goede praktijk, hoofdstuk 5.4, hier wordt dit in detail uitgelegd. Er is uitgegaan van een worst case benadering.

23 ZOU DE OVAM DAT NIET CONTROLEREN IN KADER VAN AFLEVEREN EINDVERKLARING OF DIE MILDRENDENDE MAATREGELEN ZIJN UITGEVOERD?

Antwoord:

Aangezien milderende maatregelen deel uitmaken van de geselecteerde variant, moet de bodemsaneringsdeskundige ook de bespreking van de uitvoering van de milderende maatregelen opnemen in het TTR én in het EER.

24 IS CO₂-CALCULATOR NIET AAN UPDATE TOE?

Antwoord:

De OVAM beseft dat een update van de CO₂-calculator relevant kan zijn om de evaluatie van de CO₂-emissies bij (water)bodemsanering te optimaliseren. Gelet op andere prioriteiten zal deze oefening echter niet op korte termijn kunnen starten.